

Piłkarsczë jaja abò kòkò-spòkò

TÓMK FÓPKA

„Kòkò, kòkò – EÜRO spòkò”: jaczi nòród – taczi himn. Abò òstrzi, jak gòdòł jeden marszòłk, co na Wawelu lezi: „Nòród spania!i, leno lëdze kur...ë”. I prawie za kurzim gdòkanim nen himn pòłszi reprezentacje na eùropejsczë mésterstwa w kòpanim sztëka skórë z lëftã bëne szlachùje. Jinternetosznëkrownicë piszą jesz: jaczë państwò – taczë szakirë, ale chto dzys dnia z Kaszëbów wië, że to je bialka, co zaspiewa „łakalaka”...

Pòdług mie ta kòkò-piesniò prawie pasëje. Melodiò wpòdò w ùchò, ritm kòzë nogã rëchac, a tekst nawetka pò trzech piwach dò sã zaspiewac. I mòzë gò zrozmiòc kòzdi kibùc, a kibic nawetk w całoscë. A jaczë tuńcowë ùkladë do te mòzëna zrëchtowac...

Zarò òdezwie sã rëga narzëkòczow i chwòlącëch a na nowò piszącëch pòłskã (pròwdzëwã) historiã, że tak bëc ni mòzë. A mòzë! – i tu tràptnã nogã jak w drëdzi sztròfce „Kaszëbszczich jezór”. Mòzë w kuńcu mdze òprzestónë ùdòwanië, że Pòłskò mò sã czim chwòlëc?

A czim sã chwòli? Papieżã Pòlòchã? Zgòda. Maliszã? Zgòda! Tim, że sã chùtkò Hitlerowi nie pòdda, jak jiny? Zgòda! Tim, że nasza Gdiniò sã stãła pòłsczim òknã na swiat? Zgòda! Wãlãsã? (...) I tuwò sã zaczinò robic gãsto... i coròz gãscy. Chùtkò sã òkòzywò, że pò pròwdzë ni mòmë zòdny wòjné wëgrónë, że Gduńsk nie bëł wiedno pòłszi, że to, co je bëlno zbùdowónë, pòstawionë bëlo colemało

za Niemca... chiba że Kraków, ale tam Wanda Niemca nie chca...

Czemù ta frantówka je „spòkò”? Bò òddòwò dëcha pòłszi wsë, skąd nasz ród. Chãtnò mòpùjemë cëzëznã a swòje mòmë w baro „glãbòczim ùwòzanim”. Blëzi Pòlòchòwi do jaczëgò „łakalaka” niż do snòzich dokòzów „Szlãska”, „Mazowska” czë dzesãtk naszich, kaszëbszczich „mòlëch dodomów kulturë”, colemało na wsë dziejącëch. Nie bëlobë to dobrze, czejbë w pòłszi telewizji pùszczelë piesnie pò kaszëbskù?!

Pòwiëta: je Weronika Kòrthals. Dobrze, jesmë búsny z Werònczi, tak jak za chwilã z Natalczy Szroeder, leno to je ZA MAŁO! Dze sã pùszczonë w TV nasze karna fòlkloristicznë?! Dze jinë Fùcusë, Blizë, Wãdzëbòczci, jazz Olo Walicczëgò, Zarò wròcóm, Bùbliczczci, Damroczi i Damrockersowie, Sztërë Kòtë czë Dwa Kònie?! Nie pasëją do pòłsczëgò mùzycznëgò szòłbiznesowëgò kùma?! Nie pòtrafiã spiewac? Grac? Rozmiejã, i to jak! W pòłszi publiczny telewizji, na jakã më, Kaszëbi płacymë abònameñtë, czãsto je czëc anielszczëznã (!), czasã pòlaszëznã a nòwicy bëleco. Òni w ti Warszawie sã czësto wëzortowóny z resztë pòłsczëgò eùrolandu!

Temù mùszi z kulturã wròcëc na wies, tak jak wëcygają z miastów i bùdëją chëczë pòd lasã. I w tim czërenkù to jidze i pùdze dali. Je czas warcëc do kòrzeniów. Czas na wiòldzë òtemknienië na wies, ji kulturã. Tëz dlò Kaszëbów.

Ju za sztót to lëdze z cëzëch strón mdã gadac pò kaszëbskù, pòsëlac dzecë na ùczbã kaszëbsczëgò do szkòłów czë twòrzëc kaszëbskã kulturã. Czemùz to? Bò sami Kaszëbi majã na to namklë! A do te czasã jesz sã trafi jaczi „pròwdzëwi Kaszëba”, co bróni temù, co prawie z Pòłszi przëcygnãł, Kaszëbã bëc! Jo! Sã taczi! Jistno jak nen jeden pies, co sòm nie wzał a drëdzëmù nie dól!

Przëzdrzëta sã, co sã dzieje. Kaszëbi zna pòmału przësuwò sã na zòpòd.

Wròcò pòd Szczecëno. A co robiã ti, co majã kaszëbskòsc za darmòka? Nick, a czasã jesz przëszkòdzają jinym, co chca co zrobic dlò naszi kulturë. Jidze jesz zrozmiòc, czej chtos sã wstidzy. Lëdzkò sprawa. Gòrzi, czej chtos mò swiadã i mòzlwòscë a dziejò przëk rozwijowi kaszëbiznë... Colemało sã to ti, co sã dochrapelë publicznëgò stano-wiszczã i „nie wypada”...

Taczich „Jarzëbinów”, co spiewiã na òrt „kòkò-spòkò” na Kaszëbach je wiele. Kòla Wiejszczich Gòspòdëniów, w całoscë z gminów Pùck, Szemùd i Żukówò spòkójno tëz mòglëbë taczi himn wëkònac. I nië leno białogłow-szczë karna majã wprawã w spiewanim himnów. Je nas dzël wiãcy...

Dlò tëch, cobë chcelë zanòcëc naszima przed i pò granim zamiast „nick sã nie stało” – bédëjã takcos na melodiã szlaguru Jarzëbinë:

Ceszã sã spòd Pùcka
Ceszã òd Bëtowa
Że mdze nóm na EÜRO
Ûprawionò droga!

Jenë-seja je nòdzeja!
Że pòjadã tã szaszëją
Do robòtë i do szkòlë
Auto!ã i kòla...

Zycher wëgrò Pòlòch
Richtich mëtřã bãdze
Chòc zagrò dlò Niemców
Tak to genau bãdze!

Rubùbù i amaricznë...
Mòmë szladzër zagranicznij!
A nasz spiew to zòdnò zmùda
– Ten sztëczk nóm sã ùdól!

Tak cos czëjã, że jak bë më nie zaspiewelë, to i tak z te całëgò piłkarsczëgò wërwasu wiòdã wnetk jaczë jaja. Kò, kò, kò...

9.05.2012 r., gòdz. 14.50